

кооперативними процесами в умовах інтеграції; надавати фінансову підтримку кооперативам, що створюються та їх учасникам; створити службу контролю використання фінансових ресурсів наданих державою в межах цільових концепцій, програм, планів розвитку кооперативного руху в Україні.

Подальший розвиток та ефективне функціонування обслуговуючих кооперативів потребує посилення їх інституціонального забезпечення та відповідної державної підтримки.

Література

1. *Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. № 469/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 39. – С. 261.*
2. *Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-VI // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 33. – С. 1774.*
3. *Амбросов В.Я. Зібрання наукових праць. Т.2 / В.Я. Амбросов. – Х.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 685 с.*
4. *Федорович В. Правові основи створення та діяльності сільськогосподарських кооперативів в Україні / В. Федорович. – Львів, 1998. – С. 3.*

Віталій КУРНИЦЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ УСТАНОВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Установи природно-заповідного фонду* України функціонують в умовах нестачі фінансових ресурсів для розширення екологічної мережі країни.

Встановлено, що установи природно-заповідного фонду не дають сталих доходів, але потребують постійних капіталовкладень. Тому вони не представляють економічного інтересу для інвестора і вкладення інвестицій.

У відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду” [1] установи природно-заповідного фонду позбавлені від оподаткування певних видів доходів, отриманих від господарської та рекреаційної діяльності. Ці законодавчі документи закладають нормативно-правові засади для впровадження ефективного механізму фінансово-економічного регулювання та стимулювання розвитку рекреаційно-туристичної галузі, особливо екологічного туризму. Впровадження Постанови створює можливості для природно-заповідних установ покращити фінансовий стан та забезпечити розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури.

Не менш важливим стимулюючим чинником є і те, що доходи від рекреації перевищують затрати спрямовані на утримання рекреаційної інфраструктури на належному рівні, що дає можливість окупили затратені кошти на створення інфраструктури. Прибуток отриманий від рекреаційної чи господарської діяльності установ природно-заповідного фонду не повинен витрачатися протягом року, як бюджетне фінансування. Це дозволяє акумулювати його на рахунках установи для подальшого використання на покращення матеріально-технічної бази, розвитку окремих напрямків діяльності.

Рекреаційні зони національних природних парків та окремі ділянки, які не вилучені із господарського користування біосферних заповідників фінансуються, як правило, на комерційних засадах. Власні кошти установи заробляють за рахунок використання кожного окремо взятого об'єкта природи, виходячи із затверджених лімітів. Подальший розвиток рекреації потребує

* Природно-заповідний фонд України (ПЗФ) станом на 01.01.2010 року має в своєму складі 7608 територій та об'єктів загальною площею 3268,0 тис. га, в межах території України і 402,5 тис.га в межах акваторії Чорного моря. Відношення площі ПЗФ до площі держави становить 5,4%.

формування нового механізму функціонування госпрозрахункових відносин, відпрацювання механізму стимулювання роботи і ефективного використання ресурсів, розвитку конкуренції між об'єктами за одержання державного замовлення на конкурсній основі. Це сприяє можливості для формування ефективного внутрішнього госпрозрахунку, як основної умови для переходу рекреаційної зони і загалом всього природно-заповідного фонду на економічні методи господарювання та управління [2].

На нашу думку, фінансування ботанічних садів, дендрологічних і зоологічних парків є доцільним на змішаній основі – бюджетній і госпрозрахунковій. Формування власних коштів тут можливо зокрема за рахунок використання ділянок науково-культурного, рекреаційного і господарського призначення. Покриття нестачі коштів для збереження таких об'єктів та проведення необхідних природоохоронних заходів здійснюється за рахунок бюджету та позабюджетних фондів. Витрати, пов'язані із забезпеченням режиму охорони заказників, пам'яток природи і заповідних урочищ, а також парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, здійснюються за рахунок організацій, підприємств, інших землекористувачів і землевласників, на території яких вони знаходяться [2].

З метою залучення інвестицій для розвитку рекреаційної інфраструктури, установи природно-заповідного фонду доцільно у більшому обсязі використовувати механізм надання в оренду земельних ділянок і споруд. Особливо це важливо для установ, які мають на балансі бази відпочинку і кемпінги, що знаходяться в аварійному стані і на утримання яких не вистачає коштів. Важлива роль тут повинна відігравати держава, яка б могла виступати гарантом для залучення іноземних інвестицій. Розвиток підприємницької діяльності на території природно-заповідного фонду може відбуватися завдяки інформування місцевого населення про можливості і переваги бізнесу в сфері рекреації, або створення окремих спільних проектів для надання більшого спектру послуг відпочиваючим.

Водночас, варто погоджувати плани розвитку рекреації установ природно-заповідного фонду з планами регіональних органів влади у сфері рекреації та туризму, що дасть можливість залучити додаткові інвестиції в інфраструктуру природно-заповідного фонду та налагодити тісну співпрацю з органами місцевої влади.

Таким чином, існуючі проблеми вимагають збільшення надходження інвестицій до установ природно-заповідного фонду, більш активної участі держави в цьому процесі. Без правильного підходу до інвестиційної політики, без розширення гарантій і податкових пільг для інвесторів установи не зможуть розвинути рекреаційну діяльність на території природно-заповідного фонду і створювати належну конкуренцію комерційним рекреаційним центрам.

Література

1. *Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду” № 1913 від 28.12.2000 р.*

2. *Шлапак А.В. Реформування фінансово-економічного механізму управління природно-заповідним фондом / А.В. Шлапак // Механізм регулювання економіки. – 2005. – №4. – С. 59.*

Тетяна ЛАЗАРЕВА

Інститут економіки промисловості НАН України, м.Донецьк

АНАЛІЗ ЯКОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Історично сформована неоднорідність економічного простору України значно впливає на розвиток держави, структуру й ефективність національної економіки, стратегію і тактику інституціональних перетворень і соціально-економічну політику. Наростання кризових явищ в економіці відображає також різну здатність адаптації до ринку регіонів з різною структурою економіки. І хоч існування територіальних соціально-економічних диспропорцій багато в чому